

VNG Magazine

Magazine
van de Vereniging
van Nederlandse
Gemeenten

Wabo vereist betrouwbare archivering

Putten: monitor voor dossiervorming

30 april 2010

Met de invoering van de Wabo staan we voor problemen die nog lang niet elke gemeente zich realiseert. Een daarvan is de dossiervorming. De burger mag zelf weten hoe hij zijn omgevingsvergunning aanvraagt, op papier of online, met alle documenten en tekeningen die daarbij horen. Maar hoe komt dan per aanvraag één betrouwbaar dossier tot stand? De gemeente Putten ontwikkelde de Wabo-monitor.

18 Casus
MARGREET WINDHORST
30 april 2010

Putten: monitor voor dossiervorming

Wabo vereist betrouwbare archivering

Met de invoering van de Wabo staan we voor problemen die nog lang niet elke gemeente zich realiseert. Een daarvan is de dossiervorming. De burger mag zelf weten hoe hij zijn omgevingsvergunning aanvraagt, op papier of on-line, met alle documenten en tekeningen die daarbij horen. Maar hoe komt dan per aanvraag één betrouwbaar dossier tot stand? De gemeente Putten ontwikkelde de Wabo-monitor.

Op 23 maart gaf de Eerste Kamer zijn goedkeuring aan de Invoeringswet van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Op diezelfde dag kwamen vertegenwoordigers van vele Gelderse gemeenten samen om door de Puttense collega's en door de provinciale archiefinspectie bijgepraat te worden over de archiveringsvraagstukken rondom de wet.

Uit een snel vragenronde in de zaal bleek dat de aanwezigen nauwelijks een idee hadden van wat het Omgevingsloket Online was. De meesten kwamen met veel, soms heel basale, vragen over de implicaties van de Wabo voor de documentaire informatievoorziening (in vaktaal: DIV). Velen realiseerden zich echter niet dat het Omgevingsloket Online niet bedoeld en geschikt is voor de archivering van vergunningdossiers, terwijl de gemeente toch zelf verantwoordelijk blijft voor de toegankelijkheid en betrouwbaarheid daarvan.

Burger
De Wabo wil vooral de burger tegemoetkomen en het hem zo makkelijk mogelijk maken. Hij mag zelf weten hoe hij zijn omgevingsvergunning aanvraagt: online via het Omgevingsloket, via de mail, aan de balie, op papier en/of digitaal. Maar hoe komt op deze manier per aanvraag één betrouwbaar dossier tot stand? Daar zijn niet alleen de afdeling die zich bezighoudt met documentaire informatievoorziening zich druk over moeten maken. Zonder goede samenwerking van het aanvraag- en behandelproces vindende de wissel van de Wabo voor burger en overheid waar we bij staan. Wabo-archivering roept vragen op die voor de hele gemeentelijke organisatie van belang zijn. Organisatorische, technische en juridische kwesties dringen zich op. Kan het netwerk de opslag van zware bestanden aan bouwen en constructiekettingen wel aan? Vervet de gemeente een papieren, een digitaal of een hybride dossier? Mag een papieren origineel zomaar worden vervangen door een digitale kopie, of anderszins een digitaal origineel door een papieren kopie? Hoeveel personele capaciteit vergt de archivering in het nieuwe werkproces, zeker zolang allerlei technische koppelingen nog niet werken en handmatig gegevens overzegt moeten worden van het Omgevingsloket Online naar gemeentelijke systemen? Hoe moeten de afdeling documentaire informatievoorziening en vergunningensamenwerking samenwerken om een goede dossiervorming te bewerkstelligen? Hoe kunnen verschillende overheden die samenwerken aan een omgevingsvergunning probleemloos gegevens uitwisselen?

Uitgangssituatie
De gemeente Putten kon niet op alle vragen pakkaat antwoorden geven. De zijn er ook niet. De belangrijkste liep die de Puttenaren hun collega's meegeven, was dan ook: zorg dat je weet waar jij met jouw gemeente staat en formuleer met die specifieke kennis een realistisch ambitieniveau en een bijbehorende actielijst voor de aanloop naar de vermoedelijke invoeringdatum van 1 juli en de periode daarna. Janneke Goudswaard, verantwoordelijk voor de documentaire informatievoorziening bij de gemeente Putten, ontwikkelde de Wabo-monitor, samen met Doina Informatiemanager. De monitor heeft in kaart wat de vergunningverlening onder de Wabo vraagt aan informatievoorziening en hoe en in hoeverre je aan die eisen tegemoet kunt komen. 'Voor de gemeentelijke organisatie is de voornaamste en dat het vergunningproces goed gedocumenteerd is, zodat de gemeente in omzet is en geen overmatige risico's loopt,' aldus Goudswaard.

'Belangrijk is dat onze Wabo-monitor het gesprek op gang brengt tussen alle betrokkenen. Procesgenetaren, ICT'ers, de afdeling documentaire informatievoorziening en ook de archivaris, die er belang bij heeft dat bijvoorbeeld bouwtekeningen als historische bron langdurig bewaard blijven, spreken samen over de verschillende informatiebehoeften van de burger, het bedrijf- en bouwvoeringsoverheid van de overheid en de manier waarop Putten daaraan tegemoet kan komen, nu en in de toekomst.'

Routekaart
Daarna volgde een risico-inventarisatie, die inzicht gaf in de prioritering van de verschillende eisen en wensen. Dat resulteerde in een gefaseerde actielijst. Die geeft hoort bij het toewerken naar de invoeringdatum van 1 juli. Het schiedt dat we hier de documentaire informatievoorziening al goed op orde hebben. Dat is een goede uitgangssituatie. Niettemin moeten ook wij noodverbanden leggen. Putten gaat tijdelijk dubbel archiveren. We maken per aanvraag zowel een volledig analoge dossier als een volledig digitaal dossier. Zo weten we zeker dat we goed kunnen werken, ongeacht de mogelijke technische obstakels. Na 1 juli werken we gedeeltelijk en weloverwogen naar het uiteindelijk ambitieniveau toe. Dat is voor Putten: geheel digitaal werken in het behandelproces en uiteindelijk digitaal archiveren,' aldus Goudswaard. 'De tijd dringt, dus is het goed waard dat de Wabo-moet je in drie weken tijd een routekaart in handen geeft met de kortste weg.'

Landelijk
Toch kunnen gemeenten niet al dit soort vraagstukken rondom de Wabo zelf oplossen. Dat heeft ook niet Vion, VNG, IPO en het Landelijk Overleg Provinciale Archiefinspecteurs werken samen aan de

Ook wordt gewerkt aan gelijke regelingen voor elk bevoegd gezag bij de verwerking van archiefbescheiden en voor het beheer van omgevingsdossiers. De Vereniging Sudoewerk tekent voor het ontwerpen van een handboek WABO-DIV, dat praktische handreikingen biedt voor het omgaan met aanvragen, documenten, dossiers en processen in de Wabo. Dat is voor gemeenten een goede steun in de rug bij hun race tegen de klok.

19
30 april 2010

Op 23 maart gaf de Eerste Kamer zijn goedkeuring aan de Invoeringswet van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Op diezelfde dag kwamen vertegenwoordigers van vele Gelderse gemeenten samen om door de Puttense collega's en door de provinciale archiefinspectie bijgepraat te worden over de archiveringsvraagstukken rondom de wet.

Uit een snel vragenronde in de zaal bleek dat de aanwezigen nauwelijks een idee hadden van wat het Omgevingsloket Online omvat. De meesten kwamen met veel, soms heel basale, vragen over de implicaties van de Wabo voor de documentaire informatievoorziening (in vaktaal: DIV). Velen realiseerden zich echter niet dat het Omgevingsloket Online niet bedoeld en geschikt is voor de archivering van vergunningdossiers, terwijl de gemeente toch zelf verantwoordelijk blijft voor de toegankelijkheid en betrouwbaarheid daarvan.

Burger

De Wabo wil vooral de burger tegemoet komen en het hem zo makkelijk mogelijk maken. Hij mag zelf weten hoe hij zijn omgevingsvergunning aanvraagt: online via het Omgevingsloket, via de mail, aan de balie, op papier en/of digitaal. Maar hoe komt op deze manier per aanvraag één betrouwbaar dossier tot stand? Daar zou niet alleen de afdeling die zich bezighoudt met documentaire informatievoorziening zich druk over moeten maken. Zonder goede vastlegging van het aanvraag- en behandelproces verdampt de winst van de Wabo voor burger en overheid waar we bij staan.

Wabo-archivering roept vragen op die voor de hele gemeentelijke organisatie van belang zijn. Organisatorische, technische en juridische kwesties dringen zich op. Kan het netwerk de opslag van zware bestanden zoals bouw- en constructietekeningen wel aan? Vormt de gemeente een papieren, een digitaal of een hybride dossier? Mag een papieren origineel zomaar worden vervangen door een digitale kopie, of andersom een digitaal origineel door een papieren kopie? Hoeveel personele capaciteit vergt de archivering in het nieuwe werkproces, zeker zolang allerlei technische koppelingen nog niet werken en handmatig gegevens overgezet moeten worden van het Omgevingsloket Online naar gemeentelijke systemen? Hoe moeten de afdeling documentaire informatievoorziening en vergunningenteams samenwerken om een goede dossiervorming te bewerkstelligen? Hoe kunnen verschillende overheden die samenwerken aan een omgevingsvergunning probleemloos gegevens uitwisselen?

Uitgangssituatie

De gemeente Putten kon niet op alle vragen pasklare antwoorden geven. Die zijn er ook niet. De belangrijkste les die de Puttenaren hun collega's meegaven, was dan ook: zorg dat je weet waar jij met jouw gemeente staat en formuleer met die specifieke kennis een realistisch ambitieniveau en een bijbehorende actielijst voor de aanloop naar de vermoedelijke invoeringsdatum van 1 juli en de periode daarna.

Janneke Goudswaard, verantwoordelijk voor de documentaire informatievoorziening bij de gemeente Putten, ontwikkelde de Wabo-monitor, samen met Doxis Informatiemanagers. De monitor bracht in kaart wat de vergunningverlening onder de Wabo vergt aan informatievoorziening en hoe en in hoeverre je aan die eisen tegemoet kan komen. 'Voor de gemeentelijke organisatie is de voornaamste eis dat het vergunningsproces goed gedocumenteerd is, zodat de gemeente in control is en geen onverantwoorde risico's loopt,' aldus Goudswaard. 'Belangrijk is dat onze Wabo-monitor het gesprek op gang bracht tussen alle betrokkenen. Proceseigenaren, ICT'ers, de afdeling documentaire informatievoorziening en ook de archivaris, die er belang bij heeft dat bijvoorbeeld bouwtekeningen als historische bron langdurig bewaard blijven, spraken samen over de verschillende informatiebehoeften van de burger, het bedrijfs- en bewijsvoeringsbelang van de overheid en de manier waarop Putten daaraan tegemoet kan komen, nu en in de toekomst.'

Routekaart

Daarna volgde een risico-inventarisatie, die inzicht gaf in de prioritering van de verschillende eisen en wensen. Dat resulteerde in een gefaseerde actielijst. Die geeft houvast bij het toewerken naar de invoeringsdatum van 1 juli. 'Het scheelt dat we hier de documentaire informatievoorziening al goed op orde hebben. Dat is een goede uitgangssituatie. Niettemin moeten ook wij noodverbanden leggen. Putten gaat tijdelijk dubbel archiveren. We maken per aanvraag zowel een volledig analoog dossier als een volledig digitaal dossier. Zo weten we zeker dat we goed kunnen werken, ongeacht de mogelijke technische obstakels. Na 1 juli werken we geleidelijk en weloverwogen naar het uiteindelijke ambitieniveau toe. Dat is voor Putten: geheel digitaal werken in het behandelproces en uitsluitend digitaal archiveren,' aldus Goudswaard. 'De tijd dringt, dus is het goud waard dat de Wabo-monitor je in drie weken tijd een routekaart in handen geeft met de kortste weg.'

Landelijk

Toch kunnen gemeenten niet alle dit soort vraagstukken rondom de Wabo zelf oplossen. Dat hoeft ook niet. Vrom, VNG, IPO en het Landelijk Overleg Provinciale Archiefinspecteurs werken samen aan de uitvoeringsagenda WABO-DIV. Zij zorgen dat centraal enkele zaken goed en wettelijk geregeld worden. Zo passen zij de gemeentelijke en provinciale selectielijsten voor archiefbescheiden aan die in het aanvraag- en behandelproces worden gevormd. Want hoe ga je om met een vergunningdossier dat zowel een langdurig te bewaren milieuvergunning bevat als een kapvergunning die na een paar jaar weg mag?

Ook wordt gewerkt aan gelijke regelingen voor elk bevoegd gezag bij de vervanging van archiefbescheiden en voor het beheer van omgevingsdossiers. De Vereniging Stadswerk tekent voor het onlangs verschenen handboek WABO-DIV, dat praktische handreikingen biedt voor het omgaan met aanvragen, documenten, dossiers en processen in de Wabo. Dat is voor gemeenten een goede steun in de rug bij hun race tegen de klok.

Wat zijn de prioriteiten van Putten voor de Wabo?

- Glasheldere procesbeschrijving en rolverdeling tussen alle betrokken afdelingen en functionarissen.
- Dossierstructuur die de toegankelijkheid en vindbaarheid van de afzonderlijke onderdelen van een meervoudige vergunning garandeert.
- Toereikende technische voorzieningen en hulpmiddelen: dubbele beeldschermen, een snel netwerk, voldoende opslagcapaciteit, werkende koppelingen, een digitale handtekening.
- Reële kostprijsberekening van de vergunningverlening, zodat de leges kostendekkend zijn.
- Machtiging tot vervanging van papieren neerslag door digitale kopieën, zodat het digitaal dossier als enige formele neerslag van aanvraag- en behandelproces kan dienen.

Margreet Windhorst

www.vng.nl